

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Με τα χρόνια, άρχισα να συνηθίζω στην ιδέα ότι ο κόσμος δεν θα αλλάξει ποτέ ή, τουλάχιστον, δεν θα αλλάξει μέσω της λογοτεχνίας. Ταυτόχρονα, δυσκολευόμουν όλο και περισσότερο να φανταστώ έναν κόσμο χωρίς τη λογοτεχνία, χωρίς τη δημιουργική φαντασία κάποιων που με έσωζε από την αφόρητη πλήξη της καθημερινότητας.

Λέμε συχνά ότι η αφήγηση είναι μια ανάγκη τόσο φυσική όσο και η αναπνοή, και το εννοούμε. Η αφήγηση γεννήθηκε με το ανθρώπινο είδος. Οι άνθρωποι **αφηγούνται** ιστορίες από τα προϊστορικά χρόνια και κάποιες από αυτές, με πρώτα τα Ομηρικά Έπη, συνεχίζουμε να τις έχουμε στην καρδιά μας. Στον πυρήνα κάθε αφήγησης υπάρχει ένας μύθος αλλά όχι μόνο: υπάρχουν χαρακτήρες που προεκτείνουν τα σύνορα της δικής μας ύπαρξης. Ταυτιζόμαστε μαζί τους, είναι οι μικροί μας «ήρωες», όντα φανταστικά αλλά πέρα για πέρα οικεία. Μεγαλώνουμε μαζί τους και κάθε τόσο προσθέτουμε κι άλλους μέσα από τις αναγνώσεις μας, εμπλουτίζοντας τη ζωή μας με καινούργιους «φίλους».

Στο τέλος, δεν μπορούμε να φανταστούμε έναν κόσμο χωρίς τον Οδυσσέα, την Αντιγόνη, τον Βασιλιά Ληρ, τους αδελφούς Καραμαζόφ ή την Άννα Καρένινα. Οι πρωταγωνιστές των μικρών και μεγάλων αφηγήσεων **καταλήγουν** να είναι ένα είδος οικογένειας για μας – οικεία πρόσωπα που αποκτούν σταθερή θέση στη ζωή μας.

Αναρωτιέται, βέβαια, κανείς τι κερδίζουμε από την ανάγνωση ενός λογοτεχνικού βιβλίου. Ζητούμε από τους συγγραφείς να μας συναρπάσουν με τις ιστορίες τους, αλλά καλά θα κάνουν να μείνουν στην ικανότητά τους να αφηγούνται και ας αφήσουν σε εμάς το δικαίωμα να εξάγουμε συμπεράσματα.

Ποια είναι, λοιπόν, η **χρησιμότητα** της λογοτεχνίας, αν αυτή δεν μεταφέρει μηνύματα και πρακτικές συμβουλές στους αναγνώστες της; Η απάντηση βρίσκεται στο **βασικό** εργαλείο της που δεν είναι άλλο από τη γλώσσα. Όργανο επικοινωνίας και έκφρασης, η γλώσσα αποτελεί πιστοποιητικό της ανθρώπινης νοημοσύνης. Είναι στην ουσία το διαβατήριό για την κοινωνική μας ζωή, το **ρούχο** που φοράμε. Κι όπως συμβαίνει πάντοτε με την ένδυση, το γούστο παίζει τον πρωτεύοντα ρόλο. Αυτό που συνήθως υποτιμούμε στη σχέση μας με τη λογοτεχνία είναι το ζήτημα της αισθητικής. Κι είναι παράξενο, αν σκεφτούμε πως στην εποχή μας όλοι απευθύνονται στην αισθητική μας, προκειμένου να κερδίσουν την καταναλωτική μας εύνοια. Καλαίσθητα καταστήματα, καλαίσθητα προϊόντα, καλαίσθητες ρεκλάμες. Έχουμε εξορίσει την κακογουστιά από τη ζωή μας όχι και από τη λογοτεχνία.

Συχνά, άκουγα ορισμένους στον κύκλο μου να λένε πως η λογοτεχνία φαντάζει σήμερα ανεπίκαιρη, σαν πιστόλι με άσφαιρα που δεν βρίσκει στόχο, και χαμογελούσα. Είχα βεβαιωθεί πια: Αυτός ο κόσμος ο αφυδατωμένος από ιδέες, ο στερημένος από κάθε είδους έμπνευση, με τις εύθραυστες δημοκρατίες των οικονομικών κολοσσών και των χρηματιστηρίων, με τις κοινωνίες των καταναλωτών και των συναισθηματικά

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αναλφάβητων, χρειάζεται όσο τίποτε άλλο την αύρα της λογοτεχνικής δημιουργίας. Στον ίδιο βαθμό, ίσως, που έχει ανάγκη τα δάση, τις καθαρές θάλασσες και το φυσικό περιβάλλον.

Δημήτρης Στεφανάκης, *Πώς η λογοτεχνία σου αλλάζει τη ζωή*, Εκδόσεις Ψυχογιός, 2016.
(Απόσπασμα σε διασκευή)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

- α. Με τον μύθο και τους χαρακτήρες που υπάρχουν στην αφήγηση προεκτείνονται τα σύνορα της ύπαρξής μας.
- β. Οι πρωταγωνιστές των λογοτεχνικών βιβλίων γίνονται σχεδόν μέλη της οικογένειάς μας.
- γ. Η λογοτεχνία μεταφέρει πρακτικές συμβουλές στους αναγνώστες της.
- δ. Η καλαισθησία δεν παίζει κυρίαρχο ρόλο στη ζωή του ανθρώπου.
- ε. Ο καταναλωτισμός απομακρύνει τον άνθρωπο από τη λογοτεχνία.

Μονάδες 10

B.2.α. Να βρείτε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου ("**Λέμε συχνά ....καινούργιους «φίλους»**"). (μονάδες 3)

- β. Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις:
ταυτόχρονα (στην πρώτη παράγραφο)
βέβαια (στην τέταρτη παράγραφο)
λοιπόν (στην πέμπτη παράγραφο)
ίσως (στην έκτη παράγραφο) (μονάδες 4)

Μονάδες 7

B.3.α. Να βρείτε στο κείμενο που σας δόθηκε και να καταγράψετε πέντε χαρακτηριστικά παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. (μονάδες 5)

- β. Τι θέλει να πετύχει ο συγγραφέας με τη χρήση της ερώτησης στην αρχή της πέμπτης παραγράφου; («**Ποια είναι, λοιπόν, η χρησιμότητα της λογοτεχνίας, αν αυτή δεν μεταφέρει μηνύματα και πρακτικές συμβουλές στους αναγνώστες της;**») (μονάδες 3)

Μονάδες 8

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Β.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **αφηγούνται, καταλήγουν, χρησιμότητα, βασικό, ρούχο.** (Μονάδες 5)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: συχνά, συνεχίζουμε, κερδίσουν, καλαίσθητα, ανεπίκαιρη. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ.1. Η Τέχνη και ειδικότερα η Λογοτεχνία συμβάλλουν στην καλλιέργεια του ανθρώπου. Παρ' όλα αυτά, σήμερα, οι νέοι όλο και περισσότερο απομακρύνονται τόσο από την Τέχνη όσο και από τη Λογοτεχνία.

1) Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι παρατηρείται αυτό το φαινόμενο;

2) Πώς, κατά τη γνώμη σας, η ενασχόληση ενός νέου με τη Λογοτεχνία μπορεί να επηρεάσει τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του;

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με τα παραπάνω σε ένα άρθρο, το οποίο θα δημοσιευθεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ